ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ
της 26ης Ιανουαρίου 2001 *

Στην υπόθεση T-353/00 R,

Jean-Marie Le Pen, κάτοικος Saint-Cloud (Γαλλία), εκπροσωπούμενος από τον F. Wagner, avocat,

αιτών,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπουμένου από τους H. Krück και X. Καραμάρκο, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

υποστηριζομένου από τη

Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπουμένη από τους D. Wibaux και G. de Bergues, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσα,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναστολής εκτελέσεως της αποφάσεως που ελήφθη υπό μορφή δηλώσεως της Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Νομικό πλαίσιο

Κοινοτικό δίκαιο

1 Το άρθρο 5 ΕΕ ορίζει:

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή, το Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκούν τις αρμοδιότητές τους υπό τους όρους και για τους

σκοπούς που προβλέπουν, αφενός μεν οι διατάξεις των Συνθηκών περί ιδρύσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των μεταγενέστερων Συνθηκών και πράξεων που τις τροποποιούν και τις συμπληρώνουν, αφετέρου δε οι άλλες διατάξεις της παρούσας Συνθήκης.»

2 Το άρθρο 189, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, το άρθρο 20 ΑΧ και το άρθρο 107 ΕΑ προβλέπουν ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «αποτελείται από αντιπροσώπους των λαών των κρατών που έχουν συνενωθεί στην Κοινότητα».

3 Το άρθρο 190, παράγραφος 4, ΕΚ, το άρθρο 21, παράγραφος 3, ΑΧ και το άρθρο 108, παράγραφος 3, ΕΑ προβλέπουν ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταρτίζει σχέδιο για τη διεξαγωγή εκλογών των βουλευτών του σύμφωνα με ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη, ή σύμφωνα με κοινές αρχές όλων των κρατών μελών, και ότι το Συμβούλιο θεσπίζει ομόφωνα τις διατάξεις που συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν. Εξάλλου, το άρθρο 7, παράγραφος 1, της Πράξεως σχετικά με την εκλογή αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση καθολική ψηφοφορία, που επισυνάπτεται στην απόφαση του Συμβουλίου της 20ής Σεπτεμβρίου 1976 (στο εξής: Πράξη του 1976), διευκρινίζει ότι η επεξεργασία σχεδίου για μια ομοιόμορφη εκλογική διαδικασία εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Κοινοβουλίου. Μέχρι σήμερα, παρά τις σχετικές προτάσεις του Κοινοβουλίου, δεν έχει θεσπιστεί ενιαίο σύστημα.

4 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, της Πράξεως του 1976, οι βουλευτές του Κοινοβουλίου «εκλέγονται για πέντε έτη».

5 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Πράξεως του 1976 απαριθμεί τα ασυμβίβαστα με την ιδιότητα του αντιπροσώπου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ορίζει στην

παράγραφο 2 ότι κάθε κράτος μέλος δύναται «να προβλέψει τα ασυμβίβαστα που ισχύουν σε εθνικό επίπεδο, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7, παράγραφος 2». Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 2, της Πράξεως του 1976:

«Έως την έναρξη της ισχύος ενιαίας εκλογικής διαδικασίας, και υπό την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας Πράξεως, η εκλογική διαδικασία διέπεται σε κάθε κράτος μέλος από τις εθνικές διατάξεις.»

6 Κατά το άρθρο 11 της Πράξεως του 1976:

«Έως την έναρξη της ισχύος της προβλεπόμενης στο άρθρο 7, παράγραφος 1, ενιαίας διαδικασίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προβαίνει στον έλεγχο της εντολής των αντιπροσώπων. Προς τούτο, λαμβάνει γνώση των επίσημων αποτελεσμάτων που έχουν δημοσιεύσει τα κράτη μέλη και αποφαίνεται επί των ενστάσεων που θα μπορούσαν ενδεχομένως να προβληθούν βάσει των διατάξεων της παρούσας Πράξεως, αποκλειομένων των εθνικών διατάξεων στις οποίες η Πράξη αυτή παραπέμπει.»

7 Το άρθρο 12 της Πράξεως του 1976 ορίζει:

«1. Έως την έναρξη της ισχύος της προβλεπόμενης στο άρθρο 7, παράγραφος 1, ενιαίας διαδικασίας, και υπό την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας Πράξεως, κάθε κράτος μέλος θεσπίζει τις κατάλληλες διαδικασίες προκειμένου, σε περίπτωση κενώσεως έδρας κατά τη διάρκεια της πενταετίας που προβλέπει το άρθρο 3, η έδρα αυτή να καταλαμβάνεται για το υπόλοιπο της περιόδου αυτής.

2. Στην περίπτωση που η κένωση της βουλευτικής έδρας είναι συνέπεια της εφαρμογής των εθνικών διατάξεων που ισχύουν σε ένα κράτος μέλος, αυτό το κράτος μέλος ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το οποίο λαμβάνει σχετικώς γνώση.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαπιστώνει την ύπαρξη κενής βουλευτικής έδρας και ενημερώνει σχετικώς το κράτος μέλος.»

8 Το άρθρο 7 του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ΕΕ 1999, L 202, σ. 1, στο εξής: κανονισμός) επιγράφεται «Έλεγχος της εντολής». Κατά την παράγραφό του 4:

«4. Η αρμόδια επιτροπή μεριμνά ώστε κάθε πληροφορία που θα μπορούσε να επηρεάσει την άσκηση της εντολής βουλευτού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή τη σειρά κατάταξης των αντικαταστατών να γνωστοποιείται αμέσως στο Κοινοβούλιο από τις αρχές των κρατών μελών ή της Ένωσης· στη γνωστοποίηση αναφέρεται η ημερομηνία έναρξης ισχύος, εφόσον πρόκειται περί διορισμού.

Στην περίπτωση κατά την οποία οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών κινούν κατά βουλευτή διαδικασία που μπορεί να οδηγήσει στην κήρυξη της έκπτωσής του, ο Πρόεδρος ζητεί από τις εθνικές αρχές να τον ενημερώνουν τακτικά για την πορεία της διαδικασίας. Παραπέμπει το ζήτημα στην αρμόδια επιτροπή, ύστερα από πρόταση της οποίας το Κοινοβούλιο μπορεί να αποφανθεί.»

9 Το άρθρο 8, παράγραφος 6, του κανονισμού ορίζει:

«Λογίζεται ως ημερομηνία λήξεως της εντολής και ενάρξεως ισχύος της χηρείας:

— σε περίπτωση παραιτήσεως: η ημερομηνία κατά την οποία το Κοινοβούλιο διαπίστωσε τη χηρεία της έδρας, σύμφωνα με το πρακτικό παραιτήσεως·

— σε περίπτωση διορισμού σε θέσεις ασυμβίβαστες με την εντολή του βουλευτού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είτε κατά τον εθνικό εκλογικό νόμο, είτε κατά το άρθρο 6 της [Πράξεως του 1976]: η ημερομηνία γνωστοποιήσεως από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ή της Ένωσης.»

10 Τα καθήκοντα του Προέδρου του Κοινοβουλίου διέπονται από το άρθρο 19 του κανονισμού, που έχει ως εξής:

«1. 1. Ο Πρόεδρος διευθύνει, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον παρόντα Κανονισμό, το σύνολο των δραστηριοτήτων του Κοινοβουλίου και των οργάνων του. Διαθέτει όλες τις εξουσίες για την προεδρία των συνεδριάσεων του Κοινοβουλίου και τη διασφάλιση της απρόσκοπτης διεξαγωγής τους.

2. Ο Πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη, τη διακοπή και τη λήξη των συνεδριάσεων. Διασφαλίζει την τήρηση του Κανονισμού, τηρεί την τάξη, δίνει τον λόγο, κηρύσσει τη λήξη των συνεδριάσεων, θέτει τα ζητήματα σε ψηφοφορία και ανακοινώνει τα αποτελέσματα των ψηφοφοριών. Διαβιβάζει στις επιτροπές τις ανακοινώσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους.

3. Ο Πρόεδρος δεν μπορεί να λάβει το λόγο σε συζήτηση παρά μόνο για να καθορίσει σε ποιο σημείο βρίσκεται το θέμα και να επαναφέρει τους ομιλητές σ' αυτό· αν όμως επιθυμεί να συμμετάσχει σε μια συζήτηση, κατέρχεται από την έδρα του και δεν μπορεί να επανέλθει σε αυτήν πριν λήξει η εν λόγω συζήτηση.

4. Στις διεθνείς σχέσεις, στις τελετές, στις διοικητικές, δικαστικές ή οικονομικές πράξεις το Κοινοβούλιο εκπροσωπείται από τον Πρόεδρό του, ο οποίος μπορεί να μεταβιβάσει τις εξουσίες του.»

11 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού ερμηνεύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 180 του εν λόγω κανονισμού ως εξής:

«Μεταξύ των εξουσιών αυτών, περιλαμβάνεται και η εξουσία του να φέρει τα κείμενα σε ψηφοφορία με σειρά διαφορετική από τη σειρά ψηφοφοριών που καθορίζεται στο έγγραφο που αποτελεί το αντικείμενο της ψηφοφορίας. Κατ' αναλογία προς τις διατάξεις του άρθρου 130, παράγραφος 7, ο Πρόεδρος μπορεί να λάβει επί τούτου την προηγούμενη συγκατάθεση του σώματος.»

Γαλλικό δίκαιο

12 Κατά το άρθρο 5 του υπ' αριθ. 77-729 νόμου της 7ης Ιουλίου 1977, σχετικά με την ανάδειξη αντιπροσώπων στη Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [*JORF* (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Γαλλικής Δημοκρατίας) της 8ης Ιουλίου 1977, σ. 3579, στο εξής: νόμος του 1977]:

«Τα άρθρα LO 127 έως LO 130-1 του εκλογικού κώδικα εφαρμόζονται στην ανάδειξη αντιπροσώπων στη Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Η απώλεια της ικανότητας του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι συνεπάγεται, εφόσον επέλθει κατά τη διάρκεια της βουλευτικής θητείας, τη λήξη της. Η διαπίστωσή της γίνεται με διάταγμα».

13 Κατά το άρθρο 24, πρώτο εδάφιο, του νόμου του 1977:

«Ο αμέσως επόμενος βουλευτής από τον κατάλογο των επιλαχόντων αντικαθιστά τον αναδειχθέντα βάσει του καταλόγου αυτού βουλευτή, η έδρα του οποίου κενώθηκε για οποιοδήποτε λόγο».

14 Το άρθρο 25 του νόμου του 1977 ορίζει:

«Η ανάδειξη των αντιπροσώπων στη Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δύναται, εντός δέκα ημερών από της ανακηρύξεως των εκλογικών αποτελεσμάτων και για οποιοδήποτε ζήτημα που αφορά την εφαρμογή του παρόντος νόμου, να αμφισβητηθεί από οποιονδήποτε εκλογέα ενώπιον του Conseil d'Etat που αποφαίνεται επί της διαφοράς. Την απόφαση λαμβάνει η Ολομέλεια.

Η προσφυγή δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.»

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

15 Ο Jean-Marie Le Pen, αιτών, εξελέγη βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 13 Ιουνίου 1999.

16 Με απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1999, το γαλλικό Cour de cassation (ποινικό τμήμα) απέρριψε αίτηση αναιρέσεως του αιτούντος κατά της αποφάσεως του cour d'appel de Versailles της 17ης Νοεμβρίου 1998, το οποίο τον είχε κηρύξει ένοχο λόγω βιαιοπραγίας κατά προσώπου ασκούντος δημόσια εξουσία κατά την άσκηση των καθηκόντων του εφόσον η ιδιότητα του θύματος είναι εμφανής ή γνωστή στον δράστη, έγκλημα που προβλέπεται και τιμωρείται από το άρθρο 222-13, πρώτο εδάφιο, σημείο 4, του γαλλικού Ποινικού Κώδικα. Για το έγκλημα αυτό, ο αιτών καταδικάστηκε σε τρεις μήνες φυλάκιση με αναστολή και σε χρηματικό πρόστιμο 5 000 γαλλικών φράγκων (FRF). Ως παρεπόμενη ποινή, του επιβλήθηκε η στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων που προβλέπει το άρθρο 131-26, σημείο 2, του Ποινικού Κώδικα, επί ένα έτος.

17 Βάσει της ποινικής αυτής καταδίκης και του άρθρου 5, δεύτερο εδάφιο, του νόμου του 1977, ο Πρωθυπουργός της Γαλλικής Κυβερνήσεως διαπίστωσε, με απόφαση της 31ης Μαρτίου 2000, ότι «με τη στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων [του αιτούντος] έληγε η θητεία του ως βουλευτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο».

18 Η απόφαση της 31ης Μαρτίου 2000 κοινοποιήθηκε στον αιτούντα με την από 5 Απριλίου 2000 επιστολή του Γενικού Γραμματέα του γαλλικού Υπουργείου Εξωτερικών. Στην επιστολή αυτή, διευκρινιζόταν ότι ο αιτών μπορούσε να προσβάλει την εν λόγω απόφαση ενώπιον του γαλλικού Conseil d'État εντός δύο μηνών από της κοινοποιήσεώς της.

19 Με επιστολή μη φέρουσα ημερομηνία, η N. Fontaine, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, γνωστοποίησε στον αιτούντα ότι οι γαλλικές αρχές τής είχαν διαβιβάσει επισήμως (προφανώς στις 25 Απριλίου 2000, με επιστολή της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Γαλλικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση) τον φάκελο σχετικά με την έκπτωσή του από το αξίωμα του βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του επισήμανε ότι θα προχωρούσε «στην [ανακοίνωση του φακέλου αυτού] στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της 3ης Μαΐου [2000]» και ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού, «η αρμόδια επιτροπή θα αποφα[ινόταν] σχετικώς».

20 Τα πρακτικά της Ολομέλειας της 3ης Μαΐου 2000, όσον αφορά το θέμα που επιγράφεται «Θητεία του κ. Jean-Marie Le Pen», έχουν ως εξής:

«Η Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [...] δήλωσε ότι παρέπεμψε τον φάκελο, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του Κανονισμού [...], στη νομική επιτροπή. Η νομική επιτροπή θα συνεδριάσει αύριο στις 9 π.μ.».

21 Η νομική επιτροπή και η επιτροπή της εσωτερικής αγοράς (στο εξής: νομική επιτροπή) προέβησαν κεκλεισμένων των θυρών στον έλεγχο της εντολής του J.-M. Le Pen κατά τις συνεδριάσεις της 4ης, 15ης και 16ης Μαΐου 2000.

22 Από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 4ης Μαΐου 2000 προκύπτει ότι η νομική επιτροπή ανέβαλε για μια προσεχή συνεδρίαση τον έλεγχο των στοιχείων του φακέλου που θα της παρείχαν ενδεχομένως τη δυνατότητα να λάβει απόφαση. Από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 15ης Μαΐου 2000 προκύπτει ότι η πρόεδρος της νομικής επιτροπής, A. Palacio, πρότεινε η απόφαση του Κοινοβουλίου να περιοριστεί «στο ότι έλαβε ή δεν έλαβε τυπικώς γνώση». Εντούτοις, αυτή η «πρόταση συστάσεως προς την Πρόεδρο του Κοινοβουλίου» «απορρίφθηκε με 15 ψήφους έναντι 13». Η συζήτηση επαναλήφθηκε την επομένη, στα δε πρακτικά της συνεδριάσεως της 16ης Μαΐου 2000 διαπιστώνεται μόνον ότι η Επιτροπή «εμμένει στην απόφαση που ελήφθη την προτεραία».

23 Κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας στις 18 Μαΐου 2000, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου, αφού υπενθύμισε ότι είχε ζητήσει τη γνώμη της νομικής επιτροπής επί της ανακοινώσεως των γαλλικών αρχών σχετικά με την έκπτωση από το βουλευτικό

αξίωμα του αιτούντος, ανέγνωσε την από 17 Μαΐου 2000 επιστολή της A. Palacio, που είχε ως εξής:

«Κυρία Πρόεδρε,

Κατά τη συνεδρίαση της 16ης Μαΐου 2000, η [νομική επιτροπή] συνέχισε την εξέταση της καταστάσεως του Jean-Marie Le Pen. Η επιτροπή έλαβε υπόψη της ότι η απόφαση του Πρωθυπουργού της Γαλλικής Δημοκρατίας, που κοινοποιήθηκε στον J.-M. Le Pen στις 5 Απριλίου 2000 και δημοσιεύθηκε στην *Journal officiel de la République française* στις 22 Απριλίου 2000, κατέστη εκτελεστή. Εντούτοις, η επιτροπή επισήμανε ότι, όπως αναφέρεται στην επιστολή με την οποία κοινοποιείται η απόφαση στον ενδιαφερόμενο, ο J.-M. Le Pen μπορεί να ασκήσει ενώπιον του Conseil d'État αίτηση ακυρώσεως ταυτόχρονα με την οποία είναι δυνατό να υποβληθεί και αίτηση αναστολής εκτελέσεως της αποφάσεως.

Λόγω της χθεσινής αποφάσεως να μη συστήσουμε επί του παρόντος όπως το Κοινοβούλιο λάβει επισήμως γνώση της αποφάσεως που ενδιαφέρει τον J.-M. Le Pen, η επιτροπή εξέτασε τις διάφορες πιθανές ενέργειες που πρέπει να γίνουν. Προς στήριξη της αποφάσεως αυτής, προβλήθηκε η περίπτωση του B. Tapie ως προηγούμενο που πρέπει να ακολουθηθεί, που συνεπάγεται ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν λαμβάνει επισήμως γνώση της αποφάσεως περί εκπτώσεως από το βουλευτικό αξίωμα παρά μόνον κατά τη λήξη της προθεσμίας για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του Conseil d'État ή, ενδεχομένως, μετά την έκδοση αποφάσεως από αυτό.»

Ακολούθως, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου δήλωσε ότι είχε την πρόθεση να ακολουθήσει τη «γνώμη της νομικής επιτροπής».

24 Κατά τη συζήτηση που επακολούθησε μετά τη δήλωση αυτή μεταξύ διαφόρων βουλευτών του Κοινοβουλίου, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου τόνισε, μεταξύ άλλων, «ότι το Κοινοβούλιο [θα ελάμβανε] γνώση και όχι η Πρόεδρός του».

25 Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδριάσεως αυτής της Ολομέλειας του Κοινοβουλίου, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου έκρινε, κατά το πέρας της συζητήσεως, ότι ο Barón Crespo, που είχε ζητήσει όπως το Κοινοβούλιο αποφανθεί επί της γνώμης της νομικής επιτροπής, συντασσόταν με την άποψη του K. Hänsch ότι δεν έπρεπε να γίνει ψηφοφορία λόγω του ότι, μεταξύ άλλων, δεν υπήρχε επίσημη πρόταση της εν λόγω επιτροπής. Η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ελλείψει μιας «πραγματικής προτάσεως της νομικής επιτροπής», η άποψη αυτή αποτελούσε την «καλύτερη λύση για όλους».

26 Στις 5 Ιουνίου 2000, ο αιτών άσκησε ενώπιον του Conseil d'État αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000.

27 Με επιστολή της 9ης Ιουνίου 2000 προς τους κκ. Védrine και Moscovici, Υπουργού των Εξωτερικών και Αναπληρωτή Υπουργού για τα Ευρωπαϊκά Θέματα της Γαλλικής Κυβερνήσεως, αντιστοίχως, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου δήλωσε:

«Κατόπιν γνωμοδοτήσεως της [νομικής επιτροπής] μας, θεωρώ ότι ενδείκνυται, λόγω του μη αναστρέψιμου χαρακτήρα της εκπτώσεως από το βουλευτικό αξίωμα, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο λάβει επισήμως γνώση της αποφάσεως [της 31ης Μαρτίου 2000] μόνο μετά τη λήξη της προθεσμίας προς άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως [ενώπιον του] Conseil d'État ή, ενδεχομένως, μετά την έκδοση αποφάσεώς του.»

28 Με επιστολή της 13ης Ιουνίου 2000, ο P. Moscovici ενημέρωσε την Πρόεδρο του Κοινοβουλίου ότι η Γαλλική Κυβέρνηση διαφωνούσε επισήμως με τη θέση που έλαβε το Κοινοβούλιο, κατά τη συνεδρίαση της 18ης Μαΐου 2000, να αρνηθεί να λάβει γνώση της εκπτώσεως του βουλευτικού αξιώματος του αιτούντος η οποία επήλθε με την απόφαση της 31ης Μαρτίου 2000. Η Γαλλική Κυβέρνηση διαπίστωσε ότι η θέση αυτή του Κοινοβουλίου παραβίαζε την Πράξη του 1976 και ότι ο προβαλλόμενος λόγος δεν μπορούσε να δικαιολογήσει την παραβίαση αυτή. Συνεπώς, η Γαλλική Κυβέρνηση καλούσε το Κοινοβούλιο να λάβει γνώση της εν λόγω εκπτώσεως «το συντομότερο δυνατό».

29 Η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου απάντησε με επιστολή της 16ης Ιουνίου 2000 ότι το Κοινοβούλιο «θα ελάμβανε γνώση της εκπτώσεως [του αιτούντος] από το βουλευτικό αξίωμα αφού [η απόφαση της 31ης Μαρτίου 2000] καταστεί απρόσβλητη», πράγμα που δεν συμβαίνει ακόμη. Η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου δικαιολόγησε τη θέση αυτή παραπέμποντας στο προηγούμενο του Bernard Tapie και στην απαίτηση για την ύπαρξη ασφάλειας δικαίου.

30 Στις 6 Οκτωβρίου 2000, το Conseil d'État απέρριψε την αίτηση ακυρώσεως του αιτούντος.

31 Στις 17 Οκτωβρίου 2000, η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Γαλλικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαβίβασε επιστολή των κκ. Védrine και Moscovici με ημερομηνία τη 12η Οκτωβρίου 2000. Οι δύο υπουργοί επέμειναν στο γεγονός ότι η Γαλλική Κυβέρνηση είχε ανέκαθεν «εντόνως διαφωνήσει» με τη θέση του Κοινοβουλίου να αναμείνει την απόφαση του Conseil d'État επί της αιτήσεως ακυρώσεως του αιτούντος κατά της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000, θέση που κατά την άποψή της παραβίαζε «το γράμμα και το πνεύμα της Πράξεως του 1976». Κατά συνέπεια, προσέθεσαν:

«Αναμένουμε από το Κοινοβούλιο να συμμορφωθεί με το κοινοτικό δίκαιο και να λάβει γνώση, με ψηφοφορία σας, της εκπτώσεως του J.-M. Le Pen από το βουλευτικό αξίωμα το ταχύτερο δυνατόν.»

32 Στις 20 Οκτωβρίου 2000, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου ενημέρωσε τον J.-M. Le Pen, με επιστολή, ότι έλαβε, την προτεραία, την «επίσημη ανακοίνωση των αρμόδιων αρχών της Γαλλικής Δημοκρατίας» με την οποία διαπιστωνόταν ότι το Conseil d'État απέρριψε την αίτησή του ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000 και ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό και την Πράξη του 1976, «θα ελάμβανε γνώση της αποφάσεως της [31ης Μαρτίου 2000] κατά την επανάληψη των εργασιών της Ολομέλειας, στις 23 Οκτωβρίου» του έτους αυτού.

33 Ο αιτών απάντησε με επιστολή της 23ης Οκτωβρίου 2000. Με την επιστολή αυτή γνώριζε στην Πρόεδρο του Κοινοβουλίου ότι η απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2000 του Conseil d'État δεν εκδόθηκε παρά από δύο τμήματα ενώ, δεδομένου ότι πρόκειται για τη θητεία ευρωβουλευτή, το άρθρο 25 του νόμου του 1977 απαιτεί να αποφαίνεται η Ολομέλεια. Την ενημέρωσε επίσης ότι θα υπέβαλλε στον Πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας αίτηση χάριτος καθώς και προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Κατά συνέπεια, ζήτησε να συνεδριάσει εκ νέου η νομική επιτροπή και να επιτραπεί στον ίδιο και στους δικηγόρους του να ακουστούν από αυτήν.

34 Κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας του Κοινοβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000, ο αιτών και άλλοι βουλευτές του πολιτικού του κόμματος προέβαλαν εκ νέου, επ' ευκαιρία του θέματος της ημερήσιας διάταξης που έφερε τον τίτλο «Δηλώσεις της Προέδρου», ότι οι γαλλικές αρχές υπέπεσαν σε παρατυπίες κατά τη διαδικασία που ολοκληρώθηκε με την έκδοση της αποφάσεως του Conseil d'État της 6ης Οκτωβρίου 2000. Ζήτησαν από το Κοινοβούλιο να μη λάβει γνώση της επίδικης εκπτώσεως από το βουλευτικό αξίωμα, τουλάχιστον όχι πριν αποφανθεί εκ νέου η νομική επιτροπή.

35 Κατά τα πρακτικά των συζητήσεων της συνεδριάσεως αυτής της 23ης Οκτωβρίου 2000, στο πλαίσιο του θέματος της ημερήσιας διατάξεως που είχε ως τίτλο «Ανακοίνωση της γνωστοποιήσεως της εκπτώσεως του J.-M. Le Pen από το βουλευτικό αξίωμα», η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου έκανε κατ' αρχάς την ακόλουθη δήλωση:

«Σας γνωρίζω ότι την Πέμπτη, 19 Οκτωβρίου 2000, έλαβα από τις αρμόδιες αρχές της Γαλλικής Δημοκρατίας την επίσημη γνωστοποίηση της από 6 Οκτωβρίου 2000 αποφάσεως του Conseil d'État η οποία απορρίπτει την αίτηση ακυρώσεως του κ. Jean-Marie Le Pen κατά της αποφάσεως του Πρωθυπουργού της Γαλλίας της 31ης Μαρτίου 2000, αντικείμενο της οποίας ήταν η λήξη της θητείας του ως βουλευτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Σας ενημερώνω ότι, στη συνέχεια, έλαβα αντίγραφο της αιτήσεως χάριτος που υπέβαλαν οι κκ. Charles de Gaulle, Carl Lang, Jean-Claude Martinez και Bruno Gollnisch υπέρ του J.-M. Le Pen στον Jacques Chirac, Πρόεδρο της Δημοκρατίας.»

36 Στη συνέχεια, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου έδωσε τον λόγο στην Πρόεδρο της νομικής επιτροπής η οποία δήλωσε τα εξής:

«Κυρία Πρόεδρε, η [νομική επιτροπή], αφού συσκέφθηκε κατά τις συνεδριάσεις [της] 15ης και [της] 16ης Μαΐου του τρέχοντος έτους, αποφάσισε να συστήσει να ανασταλεί η ανακοίνωση ενώπιον της Ολομέλειας της διαπιστώσεως του Κοινοβουλίου σχετικά με την έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα του Jean-Marie Le Pen. Τονίζω ότι η νομική επιτροπή συνέστησε να ανασταλεί η ανακοίνωση αυτή μέχρι της λήξεως της προθεσμίας που διέθετε ο J.-M. Le Pen για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του γαλλικού Conseil d'État ή μέχρις ότου το Conseil d'État εκδώσει απόφαση. Παραθέτω στο σημείο αυτό το κείμενο της επιστολής της 17ης Μαΐου που εσείς η ίδια αναγνώσατε, Κυρία Πρόεδρε, ενώπιον της Συνελεύσεως.

Το Conseil d'État — όπως είπατε — απέρριψε την εν λόγω αίτηση ακυρώσεως και μας ενημέρωσε δεόντως σχετικά με την απόρριψη αυτή. Συνεπώς, δεν συντρέχει πλέον λόγος αναβολής της ανακοινώσεως αυτής ενώπιον της Συνελεύσεως, η οποία είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το πρωτογενές δίκαιο, και συγκεκριμένα σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 2, της [Πράξεως του 1976].

Η αίτηση χάριτος που αναφέρατε, κυρία Πρόεδρε, δεν μεταβάλλει την κατάσταση αυτή, διότι ουδόλως αποτελεί ένδικο βοήθημα. Όπως φαίνεται από το όνομά της, η απονομή χάριτος αποτελεί άσκηση αποκλειστικής προνομίας που δεν αφορά την απόφαση της Γαλλικής Κυβερνήσεως η οποία, συμφώνως προς τη σύσταση της νομικής επιτροπής, πρέπει να ανακοινωθεί ενώπιον της Ολομέλειας.»

37 Ακολούθως, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου δήλωσε τα εξής:

«Συνεπώς, συμφώνως προς το άρθρο 12, παράγραφος 2, της [Πράξεως του 1976], το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο λαμβάνει γνώση της γνωστοποιήσεως της Γαλλικής Κυβερνήσεως με την οποία διαπιστώνεται η έκπτωση του Jean-Marie Le Pen από το βουλευτικό αξίωμα.»

38 Ως εκ τούτου, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου κάλεσε τον J.-M. Le Pen να εγκαταλείψει την αίθουσα του Κοινοβουλίου και διέκοψε τη συνεδρίαση προκειμένου να διευκολύνει την αναχώρησή του.

39 Με έγγραφο της 23ης Οκτωβρίου 2000, ο γενικός διευθυντής της γενικής διευθύνσεως των διοικητικών υποθέσεων του Κοινοβουλίου ζήτησε από την κ. Ratti, γενική γραμματέα της Ομάδας τεχνικού συντονισμού των ανεξάρτητων βουλευτών, να λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να μεταφερθούν από τα γραφεία που κατείχε ο αιτών, στο Στρασβούργο και στις Βρυξέλλες, τα προσωπικά του αντικείμενα, στις 27 Οκτωβρίου και «31» Νοεμβρίου 2000 αντιστοίχως.

40 Με επιστολή της 27ης Οκτωβρίου 2000, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου ενημέρωσε τον Γάλλο Υπουργό Εξωτερικών ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έλαβε γνώση της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000 και του ζητούσε να «ανακοινώσει, συμφώνως προς το άρθρο 12, παράγραφος 1, της [Πράξεως του 1976], το όνομα του προσώπου που θα καλείτο να καταλάβει την κενή έδρα [του αιτούντος]».

41 Ο κ. Védrine της απάντησε με επιστολή της 13ης Νοεμβρίου 2000 ότι «η κ. Marie-France Stirbois [θα έπρεπε] να διαδεχθεί [τον αιτούντα] για λογαριασμό του συνδυασμού του Front national για τις ευρωεκλογές».

42 Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδριάσεως της Ολομέλειας του Κοινοβουλίου της 17ης Νοεμβρίου 2000, ο αντιπρόεδρος G. Onesta, που προήδρευε της συνεδριάσεως, ενημέρωσε το Κοινοβούλιο ότι οι αρμόδιες γαλλικές αρχές όρισαν την M.-F. Stirbois ως βουλευτή της Συνελεύσεως αυτής στη θέση του αιτούντος «με ημερομηνία αναλήψεως των καθηκόντων της την 13η Νοεμβρίου 2000».

43 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 21 Νοεμβρίου 2000, ο αιτών άσκησε προσφυγή περί ακυρώσεως της αποφάσεως που ελήφθη υπό τη μορφή δηλώσεως της Προέδρου του Κοινοβουλίου στις 23 Οκτωβρίου 2000 (στο εξής: προσβαλλόμενη πράξη).

44 Με χωριστό δικόγραφο, που κατέθεσε αυθημερόν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, ο αιτών υπέβαλε ενώπιον του δικάζοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή αίτηση αναστολής εκτελέσεως της προσβαλλομένης πράξεως.

45 Η Γαλλική Δημοκρατία, με επιστολή της 14ης Δεκεμβρίου 2000, ζήτησε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 37 του Πρωτοκόλλου του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου και συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 115 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων του καθού στην παρούσα διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

46 Κατά την ακρόαση ενώπιον του δικάζοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή στις 15 Δεκεμβρίου 2000, επετράπη η παρέμβαση της Γαλλικής Δημοκρατίας.

47 Κληθείς να απαντήσει σε σχετική ερώτηση του δικάζοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή κατά την ακρόαση του καθού κοινοτικού οργάνου, ο γενικός διευθυντής της γενικής διευθύνσεως των οικονομικών υπηρεσιών και δημοσιονομικού ελέγχου του Κοινοβουλίου βεβαίωσε, με πιστοποιητικό της 18ης Δεκεμβρίου 2000, ότι ο J.-M. Le Pen είχε «λάβει αποζημιώσεις για έξοδα

μετακινήσεως, διαμονής καθώς και όλες τις άλλες προβλεπόμενες αποζημιώσεις [...] έως το τέλος της θητείας του». Στο πιστοποιητικό αυτό βεβαίωνε επίσης ότι ο J.-M. Le Pen ελάμβανε σύνταξη από το «Caisse de pensions de l'Assemblée nationale» [Ταμείο συντάξεων της Εθνοσυνελεύσεως] από τις 21 Οκτωβρίου 2000 καθώς και αποζημίωση λόγω λήξεως της θητείας από 1ης Νοεμβρίου 2000. Επιπλέον, ο γενικός διευθυντής διαπιστώνει ότι «το ήμισυ της αποζημιώσεως γενικών εξόδων καταβάλλεται επί μία τριετία που αρχίζει να υπολογίζεται από 1ης Νοεμβρίου 2000» και ότι «[η] αποζημίωση γραμματείας είναι καταβλητέα επί μία τριετία αν οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις [...] σχετικά με τα έξοδα και τις αποζημιώσεις των βουλευτών συντρέχουν συνεχώς».

48 Οι γαλλικές αρχές, με επιστολή της 5ης Ιανουαρίου 2001, επιβεβαίωσαν, επίσης κληθείσες να απαντήσουν σε σχετική ερώτηση του δικάζοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή στο πλαίσιο της ακροάσεως, ότι εξακολουθούσαν να καταβάλλουν στον αιτούντα βουλευτική αποζημίωση έως τις 24 Οκτωβρίου 2000.

Σκεπτικό

49 Δυνάμει των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 242 ΕΚ και 243 ΕΚ και του άρθρου 4 της αποφάσεως 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 319, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 93/350/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993 (ΕΕ L 144, σ. 21), το Πρωτοδικείο δύναται, αν κρίνει ότι επιβάλλεται από τις περιστάσεις, να διατάξει την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλομένης πράξεως ή να διατάξει τα αναγκαία προσωρινά μέτρα.

50 Το άρθρο 104, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας προβλέπει ότι η αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να προσδιορίζει τα περιστατικά από τα οποία προκύπτει το επείγον της υποθέσεως καθώς και τους πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως (fumus boni juris), τη λήψη του προσωρινού μέτρου το οποίο ζητείται. Οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς, οπότε η αίτηση αναστολής εκτελέσεως πρέπει να απορρίπτεται όταν δεν πληρούται μία από αυτές (διατάξεις του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 25ης Νοεμβρίου 1999, T-222/99 R, Martinez και de Gaulle κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1999, σ. II-3397, σκέψη 22, και της 2ας Μαΐου 2000, T-17/00 R, Rothley κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 2000, σ. II-2085, σκέψη 37). Ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής προβαίνει επίσης, αν παρίσταται ανάγκη, στη στάθμιση των εμπλεκομένων συμφερόντων (προ-

αναφερθείσες διατάξεις Martinez και de Gaulle κατά Κοινοβουλίου και Rothley κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, σκέψεις 22 και 37 αντιστοίχως).

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

51 Ο αιτών υποστηρίζει ότι η προσφυγή του είναι παραδεκτή. Αναφερόμενος κυρίως στην απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Απριλίου 1986, 294/83, Les Verts κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1986, σ. 1339), υπενθυμίζει ότι η προσφυγή ακυρώσεως μπορεί να στρέφεται κατά των πράξεων του Κοινοβουλίου με τις οποίες σκοπείται η παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων έναντι τρίτων. Μολονότι προέρχεται από την Πρόεδρο του Κοινοβουλίου, η προσβαλλόμενη πράξη έχει τη μορφή ανακοινώσεως σύμφωνα με την οποία το Κοινοβούλιο λαμβάνει γνώση της γνωστοποιήσεως των γαλλικών αρχών που διαπιστώνουν την έκπτωσή του από το βουλευτικό αξίωμα. Δεδομένου ότι υπήρξε προδήλως ευρωβουλευτής μέχρις εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως, η πράξη αυτή τον αφορά άμεσα και ατομικά.

52 Κατά την άποψή του, η προσβαλλόμενη πράξη είναι οριστική και παράγει έννομα αποτελέσματα και πέραν του αμιγώς εσωτερικού πεδίου του Κοινοβουλίου. Τα έννομα αποτελέσματα της πράξεως αυτής απορρέουν από το γεγονός ότι μεταβάλλει κατά τρόπο σαφή τη νομική θέση του αιτούντος κηρύσσοντάς τον έκπτωτο από το βουλευτικό αξίωμα (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1981, 60/81, IBM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2639, σκέψη 9).

53 Το Κοινοβούλιο φρονεί ότι η αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να απορριφθεί, άπαξ η προσφυγή της κύριας δίκης, στο πλαίσιο της οποίας υποβλήθηκε

η αίτηση αυτή, είναι προδήλως απαράδεκτη. Κατά την ακρόαση, η Γαλλική Δημοκρατία υιοθέτησε την άποψη του Κοινοβουλίου ότι η προσφυγή της κύριας δίκης είναι απαράδεκτη.

54 Το Κοινοβούλιο φρονεί ότι η προσφυγή της κύριας δίκης είναι απαράδεκτη λόγω ελλείψεως κοινοτικής αρμοδιότητος οσάκις τα ασυμβίβαστα ή η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων των βουλευτών του απορρέουν από το εθνικό δίκαιο. Κατ' αρχάς, το Κοινοβούλιο επικαλείται την αρχή ότι οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες έχουν αρμοδιότητες που καθορίζονται περιοριστικά από τις Συνθήκες και, παραπέμποντας στο άρθρο 5 ΕΕ, υποστηρίζει ότι, όπως και τα λοιπά κοινοτικά όργανα, δεν έχει τη δυνατότητα να ενεργεί νομίμως πέρα των αρμοδιοτήτων του. Λόγω του ότι δεν υφίσταται ενιαίο σύστημα για τις εκλογές των ευρωβουλευτών, η Πράξη του 1976 αποτελεί το μόνο κοινοτικό κείμενο που ισχύει επί του παρόντος όσον αφορά το κοινοβουλευτικό δίκαιο και στηρίζεται στη διατήρηση των εθνικών διατάξεων που διέπουν την εκλογή των βουλευτών του Κοινοβουλίου.

55 Όσον αφορά την ύπαρξη κενών εδρών λόγω της εφαρμογής των διατάξεων του εθνικού δικαίου σχετικά με τα ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα του ευρωβουλευτή, ο ρόλος του Κοινοβουλίου περιορίζεται, συμφώνως προς το άρθρο 12, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της Πράξεως του 1976, στο να λάβει γνώση της εφαρμογής των κρίσιμων εθνικών διατάξεων. Ως εκ τούτου, το Κοινοβούλιο, υποστηριζόμενο από τη Γαλλική Δημοκρατία, υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη πράξη στερείται παντός είδους νομικών συνεπειών, δεδομένου ότι για τα ζητήματα αυτά την αποκλειστική αρμοδιότητα έχει εν προκειμένω, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5 του νόμου του 1977, ο Γάλλος Πρωθυπουργός. Επομένως, η πράξη που θίγει τον αιτούντα δεν είναι η προσβαλλόμενη πράξη, αλλά η απόφαση της 31ης Μαρτίου 2000. Εν ενί λόγω, ο αιτών έσφαλε στην επιλογή δικαστηρίου ασκώντας προσφυγή ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, ενώ αρμόδιος για την επίλυση της διαφοράς είναι ο εθνικός δικαστής, πράγμα που το Conseil d'État έπραξε ήδη απορρίπτοντας την αίτηση ακυρώσεως του J.-M. Le Pen κατά της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000.

56 Εξάλλου, κατά την ακρόαση, η Γαλλική Δημοκρατία, υποστηριζόμενη από το Κοινοβούλιο, περιέγραψε την αρμοδιότητα του Κοινοβουλίου για τη λήψη της προσβαλλομένης πράξεως ως «απολύτως δεσμία», δεδομένου ότι η πράξη αυτή αποτελεί μια αποκλειστικά διοικητική διαδικασία. Εφόσον ουδεμία πράξη του Κοινοβουλίου υπάρχει κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, τόσο η προσφυγή της κύριας δίκης όσο και η υπό κρίση αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων είναι, κατά την άποψή τους, προδήλως απαράδεκτες.

Εκτίμηση του δικάζοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή

57 Δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 104, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, η αίτηση αναστολής εκτελέσεως μιας πράξεως «είναι παραδεκτή μόνον αν ο αιτών προσέβαλε την πράξη αυτή με προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου». Ο κανόνας αυτός δεν αποτελεί μια τυπική απλώς προϋπόθεση, αλλά προϋποθέτει ότι η προσφυγή επί της ουσίας, στο πλαίσιο της οποίας ασκείται η αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, δύναται πράγματι να εξετασθεί από το Πρωτοδικείο.

58 Κατά πάγια νομολογία, το πρόβλημα του παραδεκτού της προσφυγής ενώπιον του δικαστή της ουσίας δεν πρέπει, κατ' αρχήν, να εξετάζεται στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, άλλως προδικάζεται η έκβαση της κύριας δίκης. Εντούτοις, είναι δυνατό να κριθεί αναγκαίο, οσάκις προβάλλεται ότι η κύρια προσφυγή, στο πλαίσιο της οποίας ασκείται η αίτηση για την λήψη ασφαλιστικών μέτρων, είναι προδήλως απαράδεκτη, να διαπιστωθεί η ύπαρξη ορισμένων στοιχείων από τα οποία δύναται να συναχθεί αν η προσφυγή αυτή είναι εκ πρώτης όψεως παραδεκτή (διατάξεις του Προέδρου του Δικαστηρίου της 11ης Ιουνίου 1985, 146/85 R, Diezler κ.λπ. κατά ΟΚΕ, Συλλογή 1985, σ. 1805, σκέψη 3, της 16ης Οκτωβρίου 1986, 221/86 R, Ομάδα των κομμάτων της Ευρωπαϊκής Δεξιάς και Front national κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Συλλογή 1986, σ. 2969, σκέψη 19, της 27ης Ιανουαρίου 1988, 376/87 R, Distrivet κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 209, σκέψη 21, και της 24ης Σεπτεμβρίου 1996, C-239/96 R και C-240/96 R, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-4475, σκέψη 37· προαναφερθείσες διατάξεις Martinez και de Gaulle κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Rothley κ.λπ. κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σκέψεις 59 και 44).

59 Το άρθρο 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ προβλέπει ότι το Δικαστήριο ελέγχει, μεταξύ άλλων, τη νομιμότητα των πράξεων του Κοινοβουλίου που παράγουν νομικά αποτελέσματα έναντι τρίτων. Σκοπός της διατάξεως αυτής είναι να καταστήσει δυνατή την υπαγωγή στον έλεγχο του κοινοτικού δικαστή των πράξεων που το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκδίδει στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ, οι οποίες θα μπορούσαν να αποτελούν αντιποίηση των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών ή των λοιπών κοινοτικών οργάνων ή να βαίνουν πέραν των ορίων που έχουν χαραχθεί στις αρμοδιότητες αυτών που τις εξέδωσαν (προαναφερθείσα απόφαση Les Verts κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 25).

60 Εν προκειμένω, η κύρια προσφυγή αμφισβητεί τη νομιμότητα μιας «πράξεως» υπό τη μορφή «δηλώσεως» της Προέδρου του Κοινοβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000, με την οποία η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου έλαβε γνώση επ' ονόματι του Κοινοβουλίου της εκπτώσεως του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα. Κατά τον αιτούντα, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου υπερέβη τα όρια των αρμοδιοτήτων της διότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν μπορούσε να εκδοθεί παρά μόνον από το ίδιο το Κοινοβούλιο. Το Κοινοβούλιο δεν αρνείται ότι η διαπίστωση της εκπτώσεως του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα εμπίπτει στην αρμοδιότητά του, αλλά υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι, δεδομένου ότι πρόκειται για αρμοδιότητα «απολύτως δεσμία», η διαπίστωση αυτή ήταν δυνατό να γίνει υπό τη μορφή δηλώσεως όπως είναι η επίδικη, διότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν αποτελεί στην πραγματικότητα «πράξη» κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ.

61 Καταρχάς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, συνιστά πράξη ή απόφαση, η οποία δύναται να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, κάθε μέτρο του οποίου τα έννομα αποτελέσματα είναι δεσμευτικά και ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας κατά τρόπο σαφή τη νομική του θέση και ότι, αντιθέτως, η μορφή υπό την οποία οι εν λόγω πράξεις ή αποφάσεις λαμβάνονται είναι, κατ' αρχήν, αδιάφορη όσον αφορά τη δυνατότητα προσβολής τους με προσφυγή ακυρώσεως (προαναφερθείσα απόφαση IBM κατά Επιτροπής, σκέψη 9, διάταξη του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 1991, C-50/90, Sunzest κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-2917, σκέψη 12, και απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 2000, C-147/96, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-4723, σκέψη 25). Συνεπώς, το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε όχι από το Κοινοβούλιο, αλλά από την Πρόεδρό του, επ' ονόματι του Κοινοβουλίου, δεν θίγει τη δυνατότητα του J.-M. Le Pen να αμφισβητήσει το κύρος της στο μέτρο που η πράξη αυτή παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα.

62 Πρέπει να τονιστεί ότι τούτο συμβαίνει, εκ πρώτης όψεως, εν προκειμένω.

63 Πρώτον, δεν είναι δυνατόν, εκ πρώτης όψεως, να απορριφθεί το επιχείρημα του αιτούντος ότι είναι αδιανόητο να ερμηνευθεί ο ρόλος του Κοινοβουλίου, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας εκπτώσεως από το βουλευτικό αξίωμα κάποιου εκ των βουλευτών του, ως περίπτωση αμιγώς δεσμίας αρμοδιότητας. Πράγματι, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να έχει το Κοινοβούλιο, τουλάχιστον, εξουσία ελέγχου της τηρήσεως της διαδικασίας που προβλέπει το εφαρμοστέο εν προκειμένω εθνικό δίκαιο, καθώς και, αν παρίσταται ανάγκη, των θεμελιωδών δικαιωμάτων του οικείου βουλευτή του Κοινοβουλίου. Επιπλέον, η εξουσία αυτή φαίνεται ότι απορρέει από τη διατύπωση του άρθρου 7, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού, το

οποίο προβλέπει όχι μόνον ότι ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου ζητεί να ενημερώνεται τακτικά για την πορεία των εν λόγω διαδικασιών εκπτώσεως, αλλά επίσης ότι το ζήτημα παραπέμπεται στη νομική επιτροπή οπότε το Κοινοβούλιο αποφαίνεται κατόπιν προτάσεως της επιτροπής αυτής.

64 Επιπλέον, μόνον ο έλεγχος της ουσίας μπορεί να παράσχει τη δυνατότητα να εκτιμηθεί δεόντως η επικουρική επιχειρηματολογία του ότι, αφενός, έστω και αν η αρμοδιότητα του Κοινοβουλίου πρέπει να θεωρηθεί δεσμία, το όργανο αυτό εξακολουθεί να φέρει την υποχρέωση, ως διοικητική αρχή, να αποφανθεί τηρώντας τις απαιτήσεις του κανονισμού, ιδίως την απαίτηση διαβουλεύσεως με τη νομική επιτροπή σχετικά με κάθε αίτημα, όπως είναι το εν προκειμένω, που υποβάλλει ένα κράτος μέλος, και, αφετέρου, ότι η πράξη που πρέπει να εκδοθεί με τον τρόπο αυτό παράγει συγκεκριμένα έννομα αποτελέσματα.

65 Τρίτον, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη πράξη αφορά τον αιτούντα ατομικά και άμεσα. Μολονότι έχει τη μορφή δηλώσεως της Προέδρου του Κοινοβουλίου με την οποία έλαβε γνώση της γνωστοποιήσεως των γαλλικών αρχών που διαπιστώνουν την έκπτωση του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα, αντικείμενό της είναι σαφώς η εκτέλεση της εκπτώσεως αυτής.

66 Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη πράξη παρήγαγε συγκεκριμένα έννομα αποτελέσματα για τον αιτούντα, όσον αφορά τόσο την εξακολούθηση της κοινοβουλευτικής του αποστολής όσο και την προσωπική του κατάσταση. Έτσι, πρώτον, ο J.-M. Le Pen ήταν σε θέση να ασκεί τα καθήκοντά του ως βουλευτής του Κοινοβουλίου, και μάλιστα να μετέχει στις συζητήσεις της Ολομέλειας έως τις 23 Οκτωβρίου 2000, ημερομηνία κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη. Δεύτερον, από την αλληλογραφία που αντάλλαξαν η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου και η Γαλλική Κυβέρνηση, στις 27 Οκτωβρίου και 13 Νοεμβρίου 2000, καθώς και από τα πρακτικά της Ολομέλειας της 17ης Νοεμβρίου 2000, προκύπτει ότι η κενή έδρα του αιτούντος πληρώθηκε μόλις στις 13 Νοεμβρίου 2000. Κατά την ακρόαση, το Κοινοβούλιο, απαντώντας στις ερωτήσεις του δικάζοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή, ισχυρίστηκε ότι η 13η Νοεμβρίου 2000 επελέγη για πρακτικούς λόγους, δεδομένου ότι η Γαλλική Κυβέρνηση δεν υπέδειξε ημερομηνία με την επιστολή της της αυτής ημέρας. Συνεπώς είναι μάλλον σαφές ότι, παρά την ερμηνεία του άρθρου 12 της Πράξεως του 1976 που προτείνει το καθού όργανο και η παρεμβαίνουσα, η έκπτωση του αιτούντος από το

βουλευτικό αξίωμα κατέστη ισχυρή, το νωρίτερο, από της εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως.

67 Τέλος, όσον αφορά τα αποτελέσματα της προσβαλλομένης πράξεως στην προσωπική κατάσταση του αιτούντος, δεν αμφισβητείται (βλ. ανωτέρω σκέψεις 47 και 48) ότι ο J.-M. Le Pen μπόρεσε να λάβει έως τις 23 Οκτωβρίου 2000 όλες τις αποζημιώσεις που του όφειλε το Κοινοβούλιο, τις οποίες λαμβάνει συνήθως ένας ευρωβουλευτής που μετέχει στις εργασίες του οργάνου αυτού στις Βρυξέλλες και στο Στρασβούργο και ότι οι γαλλικές αρχές τού κατέβαλαν έως τις 24 Οκτωβρίου 2000 την αποζημίωσή του ως ευρωβουλευτή.

68 Συνεπώς, η υπό κρίση αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να κριθεί παραδεκτή.

Επί του fumus boni juris

Επιχειρήματα των διαδίκων

69 Ο αιτών προβάλλει διάφορους λόγους που στηρίζονται στην προβαλλόμενη έλλειψη «εξωτερικής» και «εσωτερικής» νομιμότητας της προσβαλλομένης πρέξως. Στο πλαίσιο των προφορικών του παρατηρήσεων, ο αιτών προέβαλε επίσης την ένσταση της προσβολής της κοινοβουλευτικής του ασυλίας.

70 Κατ' αρχάς, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο λόγος που στηρίζεται στην προβαλλόμενη έλλειψη «εξωτερικής» νομιμότητας της προσβαλλομένης πράξεως έχει την έννοια ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την έκδοσή της δεν ήταν νομότυπη.

71 Ο αιτών υποστηρίζει, πρώτον, ότι η τήρηση των διαδικαστικών κανόνων αποτελεί ουσιώδη τύπο, δυνάμει της γενικής αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1970, 41/69, ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 397). Εν προκειμένω, η νομική επιτροπή δεν άκουσε ούτε τον ίδιο ούτε τους δικηγόρους του πριν από την επικύρωση της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000 κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας της 23ης Οκτωβρίου 2000.

72 Δεύτερον, προβάλλει ότι η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου, λαμβάνοντας θέση στην προσβαλλόμενη πράξη επ' ονόματι του οργάνου αυτού, σφετερίστηκε μια αρμοδιότητα που ανήκει στο όργανο αυτό. Όσον αφορά την έκπτωση ενός μέλους του Κοινοβουλίου από το βουλευτικό αξίωμα συνεπεία της εφαρμογής του εθνικού δικαίου, το άρθρο 19 του κανονισμού δεν παρέχει στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου την εξουσία να λάβει γνώση. Αντιθέτως, το Κοινοβούλιο έπρεπε να αποφανθεί με ψηφοφορία της Ολομέλειας κατόπιν προτάσεως της νομικής επιτροπής, συμφώνως προς το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού.

73 Τέλος, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η αρμοδιότητα του Κοινοβουλίου είναι δεσμία, ο περιορισμός αυτός δεν έπρεπε να το εμποδίσει να αποφανθεί επί της αιτήσεως των γαλλικών αρχών.

74 Κατά την ακρόαση, ο αιτών υπογράμμισε ότι το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από τη στάση του καθού κατά την ανταλλαγή αλληλογραφίας με τις γαλλικές αρχές που ακολούθησε την αρχική άρνηση του Κοινοβουλίου να λάβει γνώση της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000.

75 Ο αιτών καταλήγει ότι η προϋπόθεση σχετικά με το fumus boni juris πληρούται.

76 Το καθού, υποστηριζόμενο από τη Γαλλική Δημοκρατία, αμφισβητεί ότι τα επιχειρήματα του J.-M. Le Pen δύνανται να πληρώσουν την προϋπόθεση αυτή.

77 Κατ' αρχάς, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι η κύρια προσφυγή είναι προδήλως αβάσιμη διότι αντικείμενό της είναι η ακύρωση μιας νομικής πράξεως που δεν πηγάζει από κοινοτικό όργανο, αλλά από μια εθνική αρχή· μόνον οι γαλλικές αρχές είναι αρμόδιες να αποφασίσουν την έκπτωση του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα, πράγμα που έπραξαν συμφώνως προς τους κανόνες της εθνικής τους νομοθεσίας. Συνεπώς, η ανακοίνωση της Προέδρου της 23ης Οκτωβρίου 2000 ήταν μια καθαρά τυπική διοικητική διαδικασία. Το ότι ελήφθη γνώση της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000 ουδόλως προϋπέθετε την ενεργό συμμετοχή του Κοινοβουλίου. Συνεπώς, κανενός είδους ψηφοφορία δεν θα επραγματοποιείτο στις 23 Οκτωβρίου 2000, εφόσον επρόκειτο να ανακοινωθεί η επίμαχη γνωστοποίηση κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας.

78 Ακολούθως, το καθού αμφισβητεί ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε, ιδίως το γεγονός ότι δεν παραπέμφθηκε το ζήτημα στη νομική επιτροπή μια δεύτερη φορά, αντιβαίνει στο άρθρο 7, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού. Η διάταξη αυτή δεν αφορά την κατάσταση κατά την οποία, όπως εν προκειμένω, υποβάλλεται αίτημα για νέα συνεδρίαση της νομικής επιτροπής μετά το πέρας της επίμαχης εθνικής διαδικασίας. Το μοναδικό αντικείμενο της διατάξεως αυτής είναι να παράσχει τη δυνατότητα παρακολουθήσεως των εθνικών διαδικασιών που δύνανται να καταλήξουν στην έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα και πραγματοποιήσεως μιας καθαρώς τεχνικής αναλύσεως υπέρ του Κοινοβουλίου.

79 Εξάλλου, η διαδικασία που ακολουθήθηκε ενώπιον της νομικής επιτροπής κατά τις συνεδριάσεις της 4ης, 15ης και 16ης Μαΐου 2000 δεν προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας του αιτούντος. Πρώτον, οι ημερήσιες διατάξεις των συνεδριάσεων της εν λόγω επιτροπής ήταν δημόσιες και, δεύτερον, ο J.-M. Le Pen είχε τη δυνατότητα να παρουσιάσει, προσωπικώς, την άποψή του κατά τις συνεδριάσεις αυτές.

80 Εν πάση περιπτώσει, μια δεύτερη παραπομπή του ζητήματος στη νομική επιτροπή θα ήταν αλυσιτελής, διότι η επιτροπή αυτή είχε ήδη αποφανθεί οριστικώς επί του ζητήματος της εκπτώσεως του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα. Συναφώς, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι από την επιστολή που απηύθυνε στις 17 Μαΐου 2000 η πρόεδρος της νομικής επιτροπής στην Πρόεδρο του Κοινοβουλίου προκύπτει ότι η εν λόγω επιτροπή είχε συστήσει στο Κοινοβούλιο να λάβει γνώση της εκπτώσεως του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα μόνο μετά την πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση πιθανής αιτήσεως ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000 ενώπιον του Conseil d'État ή, ενδεχομένως, μετά την έκδοση αποφάσεως από αυτό.

Εκτίμηση του δικάζοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή

81 Κατ' αρχάς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο αιτών επικαλείται, στην πραγματικότητα, τρεις αιτιάσεις στο πλαίσιο του λόγου που στηρίζεται στην έλλειψη «εξωτερικής» νομιμότητας της προσβαλλομένης πράξεως. Πρόκειται για την αναρμοδιότητα της Προέδρου του Κοινοβουλίου προς έκδοση της πράξεως αυτής, για την ανυπαρξία προτάσεως της νομικής επιτροπής και για τον ισχυρισμό ότι η αρμοδιότητα του Κοινοβουλίου δεν είναι, τουλάχιστον κατά τρόπο απόλυτο, δεσμία.

82 Πρέπει επίσης να παρατηρηθεί ότι το Κοινοβούλιο τόνισε, απαντώντας στις ερωτήσεις που του υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της ακροάσεως, ότι σ' αυτό εναπόκειται, και όχι στον Πρόεδρό του, συμφώνως προς το άρθρο 12, παράγραφος 2, της Πράξεως του 1976, να λάβει γνώση της υπάρξεως κενών εδρών συνεπεία της εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας. Επιβεβαίωσε επίσης ότι η εξουσία αυτή δεν έχει μεταβιβαστεί στον Πρόεδρό του.

83 Το καθού υποστηρίζει ότι, με την προσβαλλόμενη πράξη, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου ανακοίνωσε απλώς τις πληροφορίες σχετικά με την έκπτωση του αιτούντος από το κοινοβουλευτικό αξίωμα, όπως ακριβώς οι αρμόδιες γαλλικές αρχές τις είχαν διαβιβάσει προηγουμένως. Δεδομένου ότι το άρθρο 12, παράγραφος 2, της Πράξεως του 1976 δεν παρέχει στο Κοινοβούλιο κανένα περιθώριο εκτιμήσεως ούτε εξουσία ελέγχου, εξαιρέσει μιας καθαρώς τυπικής εξουσίας, ως προς τη συνέχεια που πρέπει να επιφυλαχθεί στις ανακοινώσεις που γίνονται βάσει του άρθρου αυτού από τα κράτη μέλη, θα ήταν περιττό να ζητηθεί από το Κοινοβούλιο να ψηφίσει κατά την εν λόγω συνεδρίαση της Ολομέλειας. Υπό τις συνθήκες αυτές, με τη διαβίβαση των πληροφοριών από την Πρόεδρο, χωρίς το Κοινοβούλιο να διατυπώσει αντίρρηση, είναι ως να έλαβε γνώση το όργανο αυτό της κοινοποιηθείσας εκπτώσεως.

84 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, παρά τη γραμματική ερμηνεία της Πράξεως του 1976 που στηρίζει την ανάλυση αυτή, τα επιχειρήματα του αιτούντος δεν φαίνονται να στερούνται ερείσματος.

85 Πρέπει να υπομνησθεί, πρώτον, ότι, όπως διαπιστώθηκε ήδη κατά τη κρίση του παραδεκτού της παρούσας αιτήσεως (ανωτέρω σκέψη 63), το επιχείρημα του αιτούντος ότι ο ρόλος του Κοινοβουλίου που προβλέπει το άρθρο 12, παράγραφος 2, της Πράξεως του 1976 δεν περιορίζεται στην εκπλήρωση μιας καθαρώς τυπικής διοικητικής διατύπωσης δεν μπορεί να απορριφθεί.

86 Η εκτίμηση αυτή ενισχύεται, εν προκειμένω, από τη στάση του Κοινοβουλίου το οποίο δεν περιορίστηκε στον έλεγχο του νομοτύπου της γνωστοποιήσεως της Γαλλικής Δημοκρατίας. Έτσι, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου δεν ζήτησε από το Κοινοβούλιο να λάβει γνώση της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000 ευθύς ως η Γαλλική Κυβέρνηση την κοινοποίησε στις 25 Απριλίου 2000, και τούτο παρά το γεγονός ότι η απόφαση αυτή είναι εκτελεστή κατά το γαλλικό δίκαιο. Αντιθέτως, κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας στις 3 Μαΐου 2000, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου ανέφερε ότι έκανε χρήση της δυνατότητας που παρέχει το άρθρο 7, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού να παραπέμψει τον φάκελο στη νομική επιτροπή. Κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας στις 18 Μαΐου 2000, και κατόπιν παρεμβάσεως προς τούτο της Προέδρου, το Κοινοβούλιο δεν ψήφισε σχετικά με το ζήτημα της εκπτώσεως του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα. Η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου υπεραμύνθηκε ακολούθως της θέσεως αυτής όταν οι γαλλικές αρχές ζήτησαν, με επιστολή της 13ης Ιουνίου 2000, από το Κοινοβούλιο να λάβει γνώση της κοινοποιηθείσας εκπτώσεως «το συντομότερο δυνατόν». Με την από 16 Ιουνίου 2000 επιστολή της, η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου δικαιολόγησε την άρνηση, η ορθότητα της οποίας αμφισβητήθηκε, επικαλούμενη, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι η απόφαση της 31ης Μαρτίου 2000 δεν ήταν ακόμη οριστική καθώς και την απαίτηση της ασφάλειας δικαίου, λαμβανομένων υπόψη των μη αναστρέψιμων αποτελεσμάτων της δηλώσεως εκπτώσεως.

87 Εκ πρώτης όψεως, η αντίδραση αυτή τείνει να αποδείξει ότι το Κοινοβούλιο δεν θεωρούσε ότι είχε την υποχρέωση να λάβει γνώση, τουλάχιστον αμέσως, της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000. Πράγματι, η πρόεδρος της νομικής επιτροπής τόνισε με την από 17 Μαΐου 2000 επιστολή της, την οποία η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου ανέγνωσε κατά τη συνεδρίαση της 18ης Μαΐου 2000, ότι η αίτηση ακυρώσεως που μπορούσε να ασκήσει ο αιτών ενώπιον του Conseil d'État πιθανώς να συνοδευόταν από «αίτηση αναστολής εκτελέσεως της αποφάσεως». Πάντως, παρά τον εκτελεστό αυτό χαρακτήρα, το Κοινοβούλιο έλαβε γνώση της αποφάσεως της 31ης Μαρτίου 2000 μόνον αφού το Conseil d'État απέρριψε στις 6 Οκτωβρίου 2000 την αίτηση ακυρώσεως του αιτούντος.

88 Δεύτερον, και χωρίς να είναι αναγκαίο, για την εξέταση της υπό κρίση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων, να καθοριστεί λεπτομερώς ποια θα έπρεπε να είναι η ακολουθητέα διαδικασία από το Κοινοβούλιο κατά την άσκηση της αρμοδιότητας η οποία, κατά τον αιτούντα, ανήκει σε αυτό, συμφώνως προς το άρθρο 12, παράγραφος 2, της Πράξεως του 1976, αρκεί η διαπίστωση ότι δεν αμφισβητείται ότι ουδεμία ψηφοφορία έλαβε χώρα κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας στις 18 Μαΐου και 23 Οκτωβρίου 2000 σχετικά με το ζήτημα της εκπτώσεως του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα, μολονότι η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου δήλωσε, κατά τη συνεδρίαση της 18ης Μαΐου, ότι το Κοινοβούλιο ήταν αρμόδιο για το ζήτημα αυτό. Το επιχείρημα που προβλήθηκε ως άμυνα ότι η προσβαλλόμενη πράξη έπρεπε να θεωρηθεί απλή ανακοίνωση πληροφοριών κατά της οποίας δεν προβλήθηκε καμία αντίρρηση από το Κοινοβούλιο, δεν μπορεί να αναιρέσει, εκ πρώτης όψεως, τον ισχυρισμό του αιτούντος ότι η δήλωση αυτή έπρεπε να υποβληθεί σε ψηφοφορία προκειμένου να τηρηθεί η απαίτηση του άρθρου 12, παράγραφος 2, της Πράξεως του 1976, κατά το οποίο το Κοινοβούλιο πρέπει «να λαμβάνει γνώση».

89 Τρίτον, ως προς το επιχείρημα του αιτούντος ότι, στην περίπτωση εκπτώσεως από το βουλευτικό αξίωμα, τόσον η παραπομπή του ζητήματος στη νομική επιτροπή όσο και η υποβολή προτάσεως εκ μέρους τους ήταν υποχρεωτικές προτού το Κοινοβούλιο λάβει θέση, προκύπτει σαφώς από τα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής αυτής της 4ης, 15ης και 16ης Μαΐου 2000 και από τη δήλωση της προέδρου του κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας της 23ης Οκτωβρίου 2000 ότι η εν λόγω επιτροπή δεν διατύπωσε καμία πρόταση δυνάμενη να υποβληθεί σε ψηφοφορία. Υπό τις συνθήκες αυτές, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 7, παράγραφος 4, του κανονισμού, δεν μπορεί να αποκλειστεί, τουλάχιστον στο στάδιο αυτό, το ενδεχόμενο η διαδικασία που κατέληξε στην έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως να πάσχει παράβαση ουσιώδους τύπου δυνάμενη να επισύρει την ακύρωσή της.

90 Συνεπώς, ο λόγος που στηρίζεται στην έλλειψη «εξωτερικής» νομιμμότητας της προσβαλλομένης πράξεως φαίνεται ότι ευσταθεί.

91 Ως εκ τούτου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προϋπόθεση σχετικά με το fumus boni juris πληρούται, χωρίς να είναι αναγκαία η εξέταση του αν οι λοιποί λόγοι που προβάλλει ο αιτών ευσταθούν επίσης.

Επί του επείγοντος και της σταθμίσεως των συμφερόντων

Επιχειρήματα των διαδίκων

92 Ο αιτών υποστηρίζει ότι, σε περίπτωση που δεν ανασταλεί η εκτέλεση της προσβαλλομένης πράξεως, θα υποστεί σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία αφού θα εκπέσει από το αξίωμά του και, ως εκ τούτου, δεν θα είναι σε θέση να φέρει εις πέρας την αποστολή που του ανέθεσαν οι εκλογείς του. Εξάλλου, υπάρχει ζημία από της εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως.

93 Το Κοινοβούλιο φρονεί ότι η προϋπόθεση σχετικά με το επείγον δεν πληρούται. Δεν υφίσταται καμία νομική βάση που να παρέχει τη δυνατότητα επανόδου στο statu quo ante, αφού η αιτία της εκπτώσεως του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα είναι οι αποφάσεις που εξέδωσαν τα γαλλικά δικαστήρια και η απόφαση της 31ης Μαρτίου 2000.

94 Ως προς τη στάθμιση των εμπλεκομένων συμφερόντων, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι πρέπει να εκτιμηθεί συγκριτικώς, αφενός, το συμφέρον του αιτούντος να ανακτήσει την ιδιότητα του βουλευτή του Κοινοβουλίου και, αφετέρου, το συμφέρον του Κοινοβουλίου να έχει νόμιμη σύνθεση, της Γαλλικής Δημοκρατίας προς τήρηση της εκλογικής της νομοθεσίας, του αντικαταστάτη του αιτούντος να μην έχει αβεβαιότητα ως προς την ιδιότητά του ως βουλευτή του Κοινοβουλίου, καθώς και ο σεβασμός της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών της και, επομένως, το κοινοτικό δημόσιο συμφέρον.

Εκτίμηση του δικάζοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή

95 Κατά πάγια νομολογία, ο επείγων χαρακτήρας μιας αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να εκτιμάται σε σχέση προς την ανάγκη λήψεως προσωρινής αποφάσεως, ώστε να αποφευχθεί η πρόκληση σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας στον διάδικο ο

οποίος ζητεί τη λήψη του προσωρινού μέτρου. Απόκειται στον διάδικο αυτόν που ζητεί τη λήψη του προσωρινού μέτρου να προσκομίσει την απόδειξη ότι δεν θα μπορούσε να αναμείνει την έκβαση της κύριας δίκης χωρίς να υποστεί ζημία τέτοιας φύσεως (διατάξεις του Πρωτοδικείου της 16ης Ιουλίου 1999, T-143/99 R, Hortiplant κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2451, σκέψη 18, και Rothley κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, προαναφερθείσα, σκέψη 103).

96 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η διάρκεια της θητείας ενός βουλευτού περιορίζεται στα πέντε έτη (άρθρο 3, παράγραφος 1, της Πράξεως του 1976) και ότι η έκπτωση του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα συνεπεία της προσβαλλομένης πράξεως καθιστά αδύνατη την εξακολούθηση της ασκήσεως των καθηκόντων του ως ευρωβουλευτή, είναι σαφές ότι, στην περίπτωση που ο δικαστής της ουσίας ακυρώσει την προσβαλλόμενη πράξη, η ζημία που θα υποστεί ο αιτών, εφόσον δεν ανασταλεί η εκτέλεση της πράξεως αυτής, θα είναι ανεπανόρθωτη.

97 Επιπλέον, η ζημία άρχισε να επέρχεται, αφού η επίδικη έκπτωση του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα ισχύει από τις 23 Οκτωβρίου 2000, ενώ η έδρα του καταλήφθηκε από τις 13 Νοεμβρίου 2000.

98 Συνεπώς, η προϋπόθεση που αφορά το επείγον πληρούται.

99 Σε αυτό το στάδιο της εκτιμήσεως, απόκειται επιπλέον στον δικάζοντα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή να σταθμίσει, αφενός, το συμφέρον του αιτούντος να ληφθεί το προσωρινό μέτρο που ζήτησε και, αφετέρου, τα συμφέροντα του Κοινοβουλίου και της Γαλλικής Δημοκρατίας, ως κράτους στη νομοθεσία του οποίου στηρίζεται η εν λόγω έκπτωση, όπως η προσβαλλόμενη πράξη διατηρηθεί.

100 Στο πλαίσιο της εκτιμήσεως αυτής των ενώπιόν του συμφερόντων, ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής οφείλει να εξετάσει αν, σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης πράξεως από τον δικαστή της ουσίας, είναι δυνατή η ανατροπή της καταστάσεως που θα έχει δημιουργηθεί από την άμεση

εκτέλεση της πράξεως αυτής και, αντιστρόφως, αν η αναστολή εκτελέσεως της πράξεως αυτής μπορεί να εμποδίσει την πλήρη εφαρμογή των αποτελεσμάτων της στην περίπτωση που απορριφθεί η κύρια προσφυγή (διατάξεις του Προέδρου του Δικαστηρίου της 11ης Μαΐου 1989, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 76/89 R, 77/89 R και 91/89 R, RTE κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 1141, σκέψη 15, και του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 21ης Μαρτίου 1997, T-41/97 R, Antillean Rice Mills κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1997, σ. II-447, σκέψη 42, και Rothley κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, προαναφερθείσα, σκέψη 112).

101 Εν προκειμένω, μολονότι είναι αναμφισβήτητα προς το γενικό συμφέρον το να είναι η σύνθεση του Κοινοβουλίου σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο, είναι επίσης προς όφελος του γενικού συμφέροντος οι βουλευτές του να ασκούν τα καθήκοντα που τους έχουν εμπιστευθεί οι εκλογείς τους καθόλη τη διάρκεια της θητείας τους, εκτός και αν η θητεία τους λήξει κατ' εφαρμογήν των ισχυόντων νομικών κανόνων.

102 Δεν αμφισβητείται ότι η έκπτωση του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα ισχύει από τις 23 Οκτωβρίου 2000, με όλες τις εντεύθεν δυσμενείς συνέπειες για τον ίδιο. Εξάλλου, για όσο περισσότερο χρόνο ο αιτών αδυνατεί να ασκήσει τα καθήκοντα του βουλευτικού του αξιώματος στο οποίο αναδείχθηκε στις εκλογές της 13ης Ιουνίου 1999, από την οποία απομένουν ακόμη τριάμισι έτη, τόσο η ζημία που υφίσταται, μη αναστρέψιμης φύσεως, αποβαίνει σημαντική.

103 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γενικό συμφέρον του Κοινοβουλίου προκειμένου να εξακολουθήσει η έκπτωση του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα, επελθούσα κατ' εφαρμογήν της εθνικής νομοθεσίας, δεν μπορεί να υπερισχύσει του ειδικού συμφέροντος του αιτούντος να έχει τη δυνατότητα επανόδου στην έδρα του στο Κοινοβούλιο και να ασκήσει εκ νέου τα καθήκοντά του ως ευρωβουλευτής μέχρις εκδόσεως αποφάσεως από τον δικαστή της ουσίας στην υπόθεση της κύριας δίκης, εκτός και αν το Κοινοβούλιο λάβει γνώση της εν λόγω εκπτώσεως τηρουμένων των κανόνων του κοινοτικού δικαίου.

104 Εξάλου, όσο σημαντικό και αν είναι το συμφέρον της Γαλλικής Δημοκρατίας να τηρείται από το Κοινοβούλιο η εκλογική της νομοθεσία, συμφώνως προς την

αρμοδιότητα που έχουν, κατά την άποψή της, τα κράτη μέλη κατά τα άρθρα 7, παράγραφος 2, και 12, παράγραφος 2, της Πράξεως του 1976, το συμφέρον αυτό παραμένει γενικής φύσεως και δεν μπορεί να υπερισχύσει του ειδικού και άμεσου συμφέροντος του αιτούντος.

105 Ως προς το συμφέρον της αντικαταστάτριας του αιτούντος, της M.-F. Stirbois, που επικαλείται το Κοινοβούλιο, να είναι βέβαιη σχετικά με την ιδιότητά της ως βουλευτή του Κοινοβουλίου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν απόκειται στο καθού όργανο να προβάλει το συμφέρον ενός προσώπου το οποίο, εν αντιθέσει προς τη Γαλλική Δημοκρατία, είναι καθ' όλα τρίτο σε σχέση με τη διαδικασία εκπτώσεως που αμφισβητείται στο πλαίσιο της κύριας δίκης. Επιπλέον, το προβαλλόμενο συμφέρον της M.-F. Stirbois, αν και ειδικό, δεν μπορεί να υπερισχύσει του προγενέστερου και υπέρτερου συμφέροντος του αιτούντος. Εν πάση περιπτώσει, με επιστολή που ανέγνωσε ο αιτών στο πλαίσιο της ακροάσεως και τη γνησιότητα της οποίας δεν αμφισβήτησε ούτε το Κοινοβούλιο ούτε η Γαλλική Δημοκρατία, η M.-F. Stirbois δήλωσε ότι θα ασκούσε τα καθήκοντά της υπό την επιφύλαξη των εκδοθησομένων δικαστικών αποφάσεων, μεταξύ των οποίων και της αποφάσεως της υπό κρίση υποθέσεως για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, πράγμα που δεν είναι παράδοξο αφού ανήκε στον ίδιο εκλογικό συνδυασμό στη Γαλλία κατά τις εκλογές του Ιουνίου 1999.

106 Πρέπει να παρατηρηθεί, τέλος, ότι το επιχείρημα του Κοινοβουλίου που στηρίζεται στη φερόμενη έλλειψη νομικής βάσεως προκειμένου να έχει τη δυνατότητα ο αιτών να επανεύρει την έδρα του εν αναμονή της αποφάσεως επί της ουσίας στερείται οποιουδήποτε ερείσματος. Από τη σοβαρότητα του λόγου που προβάλλει ο αιτών, όσον αφορά την έκταση της εξουσίας του Κοινοβουλίου οσάκις επιλαμβάνεται αιτήσεως προκειμένου να λάβει γνώση της εκπτώσεως που απορρέει από την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας, προκύπτει ότι, σε περίπτωση που δεν υπάρξει νομότυπη απόφαση του Κοινοβουλίου επί της αιτήσεως αυτής, η απαιτούμενη, εν προκειμένω, διαδικασία προκειμένου να υπάρξει νόμιμη απόφαση σχετικά με την έκπτωση του αιτούντος από το βουλευτικό αξίωμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ολοκληρωθείσα. Ως εκ τούτου, η έδρα του αιτούντος ουδέποτε κενώθηκε και ουδέν κώλυμα υφίσταται ως προς τη δυνατότητά του επανόδου στο Κοινοβούλιο και ασκήσεως εκ νέου των κοινοβουλευτικών του καθηκόντων.

107 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι όλες οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη λήψη της αιτηθείσας αναστολής συντρέχουν.

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ

διατάσσει:

1) **Αναστέλλει την εκτέλεση της αποφάσεως που ελήφθη υπό τη μορφή δηλώσεως της Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000, στο μέτρο που η δήλωση αυτή αποτελεί απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με την οποία αυτό έλαβε γνώση της εκπτώσεως του αιτούντος από το αξίωμα του βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.**

2) **Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.**

Λουξεμβούργο, 26 Ιανουαρίου 2001.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

B. Vesterdorf